

TAKSAMITTARI

TM4006B – Käyttäjän käsikirja

Tämä dokumentti kuvaa mahdollisimman tarkasti kyseessä olevaa laitetta ja sen käyttöä. Mikäli eroavaisuuksia löytyy, Semel ei anna takuita siitä, että tämä dokumentti ja toisaalta laitteisto ja ohjelmisto ovat yhtenevät. Mahdolliset eroavaisuudet eivät kuitenkaan velvoita Semeliä toimittamaan ko. toimintoja uuden ohjelmaversioon tai huollon yhteydessä.

Semel on tarkistanut, että tämän dokumentin sisältö vastaa kuvattua laitetta mahdollisimman tarkasti. Semel tarkistaa dokumentin tiedot säännöllisin väliajoin, ja tarvittavat muutokset sisällytetään seuraavaan painokseen. Dokumenttiin voidaan tehdä muutoksia ilman ennakoilmoitusta. Otamme myös mielihyvin vastaan parannusehdotuksia.

Tämän dokumentin ja sen sisällön kokonaan tai osittainen monistaminen tai levittäminen mitä tahansa teknisiä välineitä apuna käyttäen on kielletty ilman etukäteen hankittua Semelin antamaa kirjallista lupaa. Kaikki oikeudet pidätetään.

Sisällysluettelo

1.	Yleistä tästä dokumentista.....	1
1.1	Tässä dokumentissa käytetyt graafiset symbolit.....	1
1.2	Tässä dokumentissa mainittu viittaus muuhun dokumenttiin.....	1
2.	Käyttölaite TD320	2
2.1	Käyttötarkoitus.....	2
2.2	Näyttö ja näppäimet.....	2
2.3	Symbolit, painikkeet ja toiminnot	3
2.4	Koodit ja valikot	3
3.	Ajovuorot	4
3.1	Yleistä	4
3.2	Vuoron aloitus kuljettajakortilla	4
3.3	Vuoron aloitus ilman kuljettajakorttia	4
3.4	Vuoron lopetus.....	5
3.5	Lepo	5
3.6	Muuta	5
4.	Mittariajot	7
4.1	Tilausnumero	7
4.2	Ajoluokka	7
4.3	Taksan valinta	7
4.4	Hold-tila.....	7
4.5	Odotusaika	7
4.6	Kassa	8
4.7	Lisämaksut.....	8
4.7.1	Matkan hintaan kuuluvat lisämaksut	8
4.7.2	Matkan hintaan kuulumattomat lisämaksut	9
4.8	Vapaa	9
5.	Maksutavat	10
5.1	Käteismaksu	10
5.2	Korttimaksu	10
5.2.1	Yleistä	10
5.2.2	Maksupäätteen käyttö.....	10
5.2.3	Palvelurahat korttimaksussa	11
5.3	Laskutus.....	11
5.3.1	Yhtiölaskutus	11
5.3.2	Oma laskutus.....	11
5.3.3	Kela-laskutus	11
5.4	Muu maksu.....	11
6.	Maksun muuttaminen ja jakaminen.....	12
6.1	Yleistä	12
6.2	Maksun muuttaminen	12
6.3	Prosenttialennus	13
6.4	Jaettu maksu	13
6.4.1	Jako rahamäärällä	13
6.4.2	Jako matkustajien määrällä.....	14
6.5	Omavastuu.....	14
6.5.1	Käsin syötetty omavastuu	14
6.5.2	Käsin syötetty omavastuu jaetussa maksussa	15
6.5.3	Kortilta saatu omavastuu.....	15
6.5.4	Kortilta saatu omavastuu jaetussa maksussa	16
7.	Maksun oikaisut	17
7.1	Yleistä	17
7.2	Oikaisun koodit.....	18
7.3	Oikaisun toiminta	19
7.3.1	Kuittien tulostus.....	19
7.4	Oikaisu ja omavastuu.....	20

8.	Ajotyypit.....	21
8.1	Reittiajo.....	21
8.1.1	Reittiajon aloitus	21
8.1.2	Maksu reitin aikana.....	21
8.1.3	Maksu reitin aikana, hinta taulukosta	21
8.1.4	Reittiajon loppulasku	22
8.1.5	Reittiajo omalaskutuksena	22
8.2	Sopimusajo.....	22
8.2.1	Sopimusajo, hinta alussa	23
8.2.2	Sopimusajo, hinta lopussa.....	23
8.2.3	Toiminnot ajotilan aikana.....	23
8.2.4	Siirtyminen tilasta toiseen.....	24
8.3	Hukka-ajo.....	24
8.4	Huoltoajo	24
8.5	Yksityisajo	25
9.	Arvonlisävero.....	26
9.1	Arvonlisäverokannan muuttaminen.....	26
9.2	Arvonlisäverokannan peruuttaminen.....	26
9.3	Arvonlisäveron lukeminen näytöltä	26
10.	Auton varusteet, laitteet ja muut toiminnot	27
10.1	Taksivalolaitteen ohjaaminen.....	27
10.2	Sisävalo.....	27
10.3	Maksunäyttö.....	27
10.3.1	Kyydin kilometrit	27
10.4	Nopeusmittari	28
10.5	Kellonaika	28
10.5.1	Kellon säätö.....	28
10.6	Päivämäärä.....	28
10.7	Kuitin kopio	28
10.8	Mittarin tunnistetietojen vaihtaminen.....	29
10.9	Ohjelmaliput.....	29
10.9.1	Symbolit	29
11.	Muistirekisterit.....	30
11.1	Vuoromuistien lukeminen	30
11.2	Kokonaismuistien lukeminen	30
11.3	Luettelo muistirekistereistä.....	31
12.	Raportit	32
12.1	Raporttityypit, koodit ja valikkotekstit.....	32
12.2	Raportin tulostus	32
13.	Lukitukset.....	33
13.1	Lukitustasot.....	33
13.2	Avaimen muuttaminen	33
14.	Koodit ja valikkotekstit eri tiloissa.....	34
14.1	Koodit ja valikkotekstit kun mittari on suljettu	34
14.2	Koodit ja valikkotekstit VAPAA -tilassa	34
14.3	Koodit ja valikkotekstit TAKSA -tilassa.....	35
14.4	Koodit ja valikkotekstit KASSA -tilassa.....	35
14.5	Koodit ja valikkotekstit tippien syöttötilassa kuljettajan kuitin jälkeen	36
14.6	Koodit ja valikkotekstit reittiajossa.....	36
15.	Tukipalvelut.....	37

1. Yleistä tästä dokumentista

1.1 Tässä dokumentissa käytetyt graafiset symbolit

Kuvattavan laitteen käyttöön liittyvät symbolit

Symboli	Merkitys	Esimerkki
ISOT KIRJAIMET	Tila	Mittari on VAPAA -tilassa.
Tummennus	Painike	Paina € .
<i>Tummennus ja kursiivi</i>	Koodi	Näppäile 302 .
[HUOLEO]	Näyttöteksti	Näyttöön ilmestyy teksti [HUOLEO].

Tähän dokumenttiin liittyvät symbolit

Symboli	Merkitys	Esimerkki
Huomaa:	Tärkeä tieto, jonka merkitystä halutaan korostaa.	Huomaa: Tämä toiminto ei päivitä taksa-mittarin rekisteriä.
▶	Yksittäinen tehtävä jonkin toiminnon aikaansaamiseksi.	▶ Painamalla koodin 93€ voit tulostaa myöhemminkin kirjoittimelle tietoja siitä, onko mittarissa jälkikäsitteilyyn siirtymättömiä tapahtumia.
▶ 1, 2, 3 ...	Järjestys jonkin tehtävän tai toiminnon suorittamiseksi.	▶ Suorita toiminto näin: 1. Syötä toiminnon numerokoodi. 2. Paina € .
▶ a), b)...	Vaihtoehto	▶ Valitse maksun oikaisu a) Näppäilemällä koodi, tai b) Valitsemalla valikosta.
•	Luettelo. Lueteltavien asioiden järjestyksellä ei ole merkitystä.	Sopimusajon ajotilassa on käytettävissä samat toiminnot kuin TAKSA -tilassa. Voit • lisätä lisämaksuja • pimentää näytön • ohjata sisävaloa jne.
<i>Tummennus ja kursiivi, teksti sinisellä</i>	Tämän dokumentin sisäinen risti-viittaus tai viittaus johonkin toiseen dokumenttiin, jota voidaan tarvita kuvattavaa laitetta käytettäessä.	Katso lisätietoja kappaleesta <i>Kassa</i> . Katso lisätietoja <i>Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirjasta</i> .

1.2 Tässä dokumentissa mainittu viittaus muuhun dokumenttiin

Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirja

2. Käyttölaite TD320

2.1 Käyttötarkoitus

Taksamittarijärjestelmää tarvitaan ajotapahtumien ja niiden hinnan laskemiseen, kassakoneeksi sekä raporttien tulostamiseen.

2.2 Näyttö ja näppäimet

Kuva Semel TM4006B taksamittarin käyttölaite TD320

2.3 Symbolit, painikkeet ja toiminnot

Taksamittarin käyttölaitteen alareunan näppäimillä ohjataan mittarin toimintoja. Oikeassa reunassa on numeerinen näppäimistö, jolla syötetään kaikki numeerinen tieto mittariin.

Seuraavassa taulukossa on esitetty käyttölaitteen TD320 painikkeet, symbolit sekä niillä ohjattavat mittarin toiminnot.

Symboli	Merkitys	Toimenpide, muita huomioita
	VAPAA	Aseta mittari VAPAA -tilaan.
	Taksan valinta	Valitse käytettävä taksa painamalla taksanäppäintä T1 , T2 tai T3 .
	Nuoli ylös/alas	Käytä selatessasi Menu -valikon toimintoja ylös ja alas. Valitse haluttu toiminto painamalla ↵ -näppäintä. Jos haluat lopettaa selaamisen valitsematta mitään, paina VAPAA -painiketta.
	Menu	M -painikkeella saat mittarin näyttöön valikon, jossa on erilaisia toimintoja.
	KASSA	Aseta mittari KASSA -tilaan.
	Numeronäppäimet	Syötä numeronäppäimistöllä kaikki numeerinen tieto mittariin. Vahvista syötetyt tiedot painamalla ↵ -näppäintä. Jos syötät väärän numeron, korjaa virhe painamalla C -näppäintä. Jos painat C -näppäintä vielä toisen kerran, keskeytät koko toiminnon. Summia syötettäessä senttejä ei ole pakko syöttää. Summan antaminen kokonaisina euroina riittää. Jos kuitenkin on tarve syöttää myös senttejä, saat desimaalipisteen painikkeella T2 , jonka jälkeen voit syöttää sentit.

2.4 Koodit ja valikot

► Voit ohjata mittarin toimintoja kahdella eri tavalla.

- Jos muistat haluamasi toiminnon numerokoodin,
 - Syötä toiminnon numerokoodi.
 - Paina **↵**.
Haluamasi toiminto käynnistyy.
- Jos et muista haluamasi toiminnon numerokoodia, valitse toiminto valikosta.
 - Paina **Menu** -painiketta.
Näyttöön tulee teksti **Menu**.
 - Selaa valikkoa **Nuoli alas** -painikkeella kunnes maksunäytössä näkyy haluamasi toiminnon nimi. Kun selaat valikkoa, taksanäytössä näkyy toiminnon numerokoodi.

3. Ajovuorot

3.1 Yleistä

Kun kuljettaja tulee töihin, hän aloittaa työvuoron. Sen jälkeen hän ajaa kyydit. Työvuoron loputtua hän lopettaa työvuoron. Kyseisen vuoron tapahtumat rekisteröityvät vuororaporttia varten.

- ▶ Aloita ajovuoro
- a) Vetämällä kuljettajakortti kortinlukijan läpi, tai
- b) Mittarin näppäimistöä.

Mittarin asennuksen yhteydessä on määritelty, onko kuljettajakortti pakollinen vai ei.

3.2 Vuoron aloitus kuljettajakortilla

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari suljettuna	(Näyttö pimeä)	Vedä kuljettajakortti kortinlukijan läpi.
Mittari pyytää auton matkamittarin kilometrilukemaa	A-EN _ _ _ _ _	a) Syötä auton matkamittarin kilometrilukema raportointia varten, tai b) Ohita painamalla E .
Mittari on aloitustilassa	oALOI EU	1. Aja asemapaikalle. 2. Saavuttuasi asemapaikalle laita mittari vapaalle painamalla VAPAA -painiketta.
Mittari VAPAA -tilassa	o	

3.3 Vuoron aloitus ilman kuljettajakorttia

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari suljettuna	(Näyttö pimeä)	Näppäile koodi 21E .
Mittari pyytää kuljettajanumeroa	EUUJ _ _ _ _ _	a) Syötä kuljettajanumero, tai b) Ohita painamalla E .
Mittari pyytää auton matkamittarin kilometrilukemaa	A-EN _ _ _ _ _	a) Syötä auton matkamittarin kilometrilukema raportointia varten, tai b) Ohita painamalla E .
Mittari on aloitustilassa	oALOI EU	1. Aja asemapaikalle. 2. Saavuttuasi asemapaikalle laita mittari vapaalle painamalla VAPAA -painiketta.
Mittari VAPAA -tilassa	o	

3.4 Vuoron lopetus

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari vapaalla	□	a) Vedä kuljettajakortti kortinlukijan läpi, tai b) Näppäile koodi 22€ .
Mittari lopetustilassa	□LOPEEU	1. Aja kotiin. 2. Perillä paina € .
Mittari pyytää auton matkamittarin kilometrilukemaa	A-EN _ _ _ _ _	a) Syötä auton matkamittarin kilometrilukema raportointia varten, tai b) Ohita painamalla € .
Mittari suljettu	(Näyttö pimeä)	

3.5 Lepo

Mittari rekisteröi ajovuoron aikana pidetyt tauot.

- ▶ Rekisteröi ajovuoron aikana pitämäsi tauot
- a) Valitsemalla VAPAA -tilassa **29€**, tai
- b) Valitsemalla valikosta [**LEPO**] ja painamalla **€**.

Taukojen alkamis- ja päättymisajankohdat sekä kokonaiskesto kirjautuvat vuororaporttiin. Tauko päättyy kun painat VAPAA -painiketta tai auto liikkuu. Auton liikkuesssa mittaria ei voi kytkeä LEPO-tilaan.

Esimerkki:

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari VAPAA - tilassa	□	Valitse a) Koodi 29€ , tai b) Valikosta [LEPO] ja paina € .
Kuski tauolla	0.00 LEPO	Levättyäsi a) Paina V , tai b) Lähde ajamaan.
Mittari VAPAA - tilassa	□	

Kun mittari on LEPO-tilassa, lisämaksunäytöllä näkyy lepoaika muodossa *tunnit ja minuutit*.

3.6 Muuta

Mittari rekisteröi vuoron aloitus- ja lopetustilassa ajetet kilometrit tuloa tuottamattomaksi ammattiajoksi.

Voit aina lopettaa vuoron ilman kuljettajakorttia, vaikka aloitus olisi estetty ilman korttia.

Tietojen välittyminen keskusjärjestelmään

Jos vuoron lopetuksen jälkeen näytössä vilkkuu [**DATA**], mittarin kaikki tiedot eivät ole vielä välittyneet keskusjärjestelmään. Kun kaikki tiedot ovat välittyneet, ilmoitus häviää.

- ▶ Jos teksti vilkkuu, esimerkiksi radioyhteyden puutteen takia, voit hävittää ilmoituksen VAPAA -painikkeella.

Tällöin järjestelmä yrittää välittää mittarissa olevia maksuja myöhemmin, esimerkiksi seuraavan vuoron aikana. KASSA -painike toimii kuten VAPAA -painike, mutta samalla tulostuu tietoja tapahtumajonosta.

- ▶ Painamalla koodin **93E** voit tulostaa myöhemminkin kirjoittimelle tietoja siitä, onko mittarissa jälkikäsitteilyyn siirtymättömiä tapahtumia. Jos on, tulostuu jonon ensimmäinen tapahtuma. Ellei jälkikäsitteilyyn siirtymättömiä tapahtumia ole, tulostuu tieto siitä, että jono on tyhjä.

4. Mittariajot

Tavallisin tapahtuma on mittariajo. Tämä tarkoittaa, että matkalle lasketaan hinta käytetyn taksaluokan ja ajetun matkan ja ajan perusteella.

4.1 Tilausnumero

- ▶ Tarvittaessa voit liittää kyytiin VAPAA -tilassa tilausnumeron
- a) Näppäilemällä **15€**, tai
- b) Valitsemalla valikosta [**TI LAUS**] ja painamalla **€**.

4.2 Ajoluokka

Kyydille voidaan syöttää numeerinen tieto AJOLUOKKA, jota voidaan käyttää esimerkiksi laskutettavien kyytien yhteydessä selventämässä kyydin tarkoitusta.

- ▶ Syötä ajoluokka mittariin VAPAA- tai KASSA -tilassa
- a) Valitsemalla **16€**, tai
- b) Valitsemalla valikosta [**AJOLUO**] ja painamalla **€**.

4.3 Taksan valinta

Aloita mittariajo VAPAA -tilassa painamalla taksanvalintapainiketta **T1**, **T2** tai **T3**. Tällöin mittari siirtyy taksalle 1, 2 tai 3. Mittarissa voi olla asennettuna myös useampia taksoja. Taksat saa kätevimmin numeronäppäimistöltä. Esimerkiksi nelostaksa on **4€** ja odotustaksa **0€**. Muita taksoja voi valita myös selaamalla.

4.4 Hold-tila

Tätä toimintoa tarvitset esimerkiksi etsiessäsi osoitetta tai ajettuasi harhaan.

- ▶ Hold-tilaan ja takaisin pääset näin:
 1. Pysäytä taksalaskenta painamalla VAPAA -painiketta.
Rahan laskenta ajan ja matkan perusteella pysähtyy. Taksanäytössä näkyy H-kirjain.
Esimerkki: [H 24.30]
 2. Paina uudelleen VAPAA -painiketta.
Mittari jatkaa laskentaa.

4.5 Odotusaika

- ▶ Näppäile TAKSA -tilassa odotusaika näytölle
- a) Painamalla koodi **72€**, tai
- b) Valitsemalla valikosta [**ODOAI €**] ja painamalla **€**.

Odotusaika näkyy muodossa *tunnit.minuutit*. Odotusaika tulostuu myös kuitille, mikäli se on nollasta poikkeava.

Kyydin odotusajan määritelmä

Taksalla ajettaessa alle kolmen minuutin pysähdyksiä ei noteerata. Jos pysähdys on yli kolme minuuttia, pysähdysaika lasketaan kokonaisuudessaan odotusajaksi.

Esimerkki: Matkalla on kolme pysähdystä, joiden pituudet ovat 10 minuuttia, 2 minuuttia ja 5 minuuttia. Odotusajaksi tulee 15 minuuttia.

4.6 Kassa

- ▶ Kun asiakas haluaa maksaa, paina **K** -painiketta. Tällöin mittari menee KASSA -tilaan.
- ▶ Jos painat uudelleen **K** -painiketta, mittari tulostaa käteismaksukuitin koko summasta ja palaa VAPAA -tilaan.
- ▶ Jos painat KASSA -tilassa VAPAA -painiketta, mittari menee suoraan VAPAA -tilaan. Tällöinkin koko summa rekisteröityy käteismaksuksi, mutta kuitti ei tulostu.

Asiakas voi maksaa kortilla (katso lisätietoja kappaleesta *Korttimaksu*) tai maksu voidaan laskuttaa (katso lisätietoja kappaleesta *Laskutus*). Maksu voidaan myös jakaa useaan osaan, jotka maksetaan erikseen (katso lisätietoja kappaleesta *Jaettu maksu*). Asiakas voi myös maksaa muuta kuin mittarin näyttämän summan.

Jos maksun jälkeen autoon jäi vielä matkustajia,

- ▶ Palaa KASSA -tilasta TAKSA -tilaan painamalla taksanvalintapainiketta.

4.7 Lisämaksut

Lisämaksuja on kahta eri perustyyppiä:

- Lisämaksut jotka ovat osa mittarin laskemaa hintaa, ja
- Lisämaksut jotka eivät ole mukana mittarin laskemassa hinnassa.

4.7.1 Matkan hintaan kuuluvat lisämaksut

Nämä lisät syötetään mittariin TAKSA -tilassa. Näiden lisien kokonaismäärä näkyy mittarin lisämaksunäytössä.

TAKSA -tilassa maksunäytössä näkyy

- a) joko pelkkä mittarin laskema summa, tai
 - b) mittarin laskema summa ja lisämaksu yhteenlaskettuna.
- Valinta on tehty taksamittarin asennuksen yhteydessä.

KASSA -tilassa lisämaksunäyttö sammuu ja maksunäytössä näkyy kokonaissumma riippumatta siitä, mitä asennuksen yhteydessä on määritetty.

Jos mittarin maksu jaetaan useamman maksajan kesken, myös nämä lisämaksut jakaantuvat useammalle maksajalle samassa suhteessa kuin muukin maksu.

Taksalla syötettävät lisämaksut

Koodi	Lisämaksu valikossa	Selitys
36	EnnAKU	Ennakkotilausmaksu
31	ERUAR	Lisämaksu isokokoisesta esineestä tai koirasta
38	LEntoE	Lentokenttälisä
35	PARi, E	Paarien noutolisä

- ▶ Kun valitset lisämaksua koodilla tai valikosta, mittari ehdottaa viime kerralla käytettyä arvoa.
 - a) Jos viime kerralla käytetty arvo kelpaa: Paina **E**, tai
 - b) Jos viime kerralla käytetty arvo ei kelpaa: Syötä uusi arvo.

Jokaisella lisämaksulla on oma maksimiarvonsa, jota ei voi ylittää.

Huomaa: TAKSA –tilassa menussa on myös muita rivejä kuin edellä olevat lisämaksut.

4.7.2 Matkan hintaan kuulumattomat lisämaksut

Näitä maksuja ei missään vaiheessa lisätä mittarin maksuun, vaan ne lisätään maksutapahtuman yhteydessä maksettavaan maksuosuuteen.

► Kun jaat maksun useamman maksajan kesken,

1. Jaa ensin maksu.
2. Lisää lisämaksu tämän maksuosuuden päälle.

Näin lisämaksu kohdistuu yhdelle maksajalle eikä muiden maksajien tarvitse osallistua siihen.

► Lisää lisämaksut

- a) Näppäilemällä mittariin, tai
- b) Saat ne automaattisesti asiakkaan toimikortista maksamisen yhteydessä.

KASSA -tilassa käsin syötettävät lisämaksut

Koodi	Lisämaksu valikossa	Selitys
37	APULI S	Avustuslisä
39	LISÄ	Määrittelemätön lisämaksu

Jos mittariin on lisätty määrittelemätön lisämaksu (esimerkiksi auton siivous), kuitille tulostuu ylimääräinen rivi.

Jos kuitille tulostuu ylimääräinen rivi

- Kirjoita riville lisämaksun aihe.

Jos maksuun tulee lisäksi toimikortilta saatavia lisämaksuja, lisämaksujen peruste tulee toimikortilta selväkielisenä tekstinä kuitille.

Huomaa: Jos mittarin näyttämässä maksussa on matkan hintaan kuulumattomia lisämaksuja, taksanäyttö vilkkuu.

4.8 Vapaa

Maksun jälkeen mittari palaa VAPAA -tilaan. Jos maksusta otettiin kuitti, summa jää maksunäyttöön näkyviin kunnes auto liikkuu tai painat **Vapaa** -näppäintä. Jos tässä tilassa painat **K** -näppäintä uudelleen, saat kuitista kopion. Kopiokuitissa on aina teksti "***KOPIO***".

Muuta

- Mittariajon lähtöraha riippuu kelloajasta ja siitä onko pyhäpäivä vai arki. Tämä otetaan automaattisesti huomioon eikä kuljettajan tarvitse huolehtia siitä.
- Jos kassalle siirryttäessä painat **K** -painiketta välittömästi uudelleen, siitä ei aiheudu reaktiota. Toiminnon oletetaan olevan ns. tuplapainallus eli vahinko. Sen takia kuitenkin voi saada vasta noin parin sekunnin kuluttua KASSA -tilaan siirtymisestä.

5. Maksutavat

Minkä tahansa maksun missä yhteydessä tahansa voi maksaa joko käteisellä, kortilla tai se voidaan laskuttaa. Tämä pätee kokonaisuun kyytien maksuihin, jaettujen maksujen maksuosuuksiin ja myös maksujen oikaisueriin.

5.1 Käteismaksu

Käteismaksu on oletusarvo, jollei muuta maksutapaa ole valittu.

- ▶ Kirjaa mittarissa oleva maksettava maksu käteismaksuksi painamalla **K** -painiketta. Samalla tulostuu käteismaksukuitti.
- ▶ Jos jaetun maksun maksuosuus tai muutettu maksu halutaan maksaa käteisellä ilman käteiskuittia, paina **T3** -painiketta.

Myös mittarin laitto suoraan vapaalle ilman maksutapavalintaa vie maksun käteismaksuksi ilman kuittia.

5.2 Korttimaksu

5.2.1 Yleistä

Taksamittarijärjestelmällä voidaan ottaa vastaan pankki- ja luottokorttimaksuja, taksiyhtiön laskutusasiakkailleen myöntämien korttien maksuja, erilaisia sirukortteja kuten EMV kortteja, sosiaalitoimiston myöntämiä kortteja jne. Vastaanotettavat kortit määräytyvät autoilijan tekemien korttisopimusten perusteella.

Korteilla voi olla määriteltynä myös erilaisia lisämaksuja tai omavastuuosuuksia, jotka ohjaavat mittarin toimintaa. Katso näistä lisätietoja kappaleista [Lisämaksut](#) ja [Omavastuu](#).

Korttia maksupäätteessä luettaessa maksupäätte tekee itsenäisesti kortin tarkistuksen, mahdollisen katevarauksen jne. mittarin mitenkään puuttumatta asiaan.

- ▶ Jos kortti on yhdistelmäkortti, valitse kortin käyttötapa maksupäätteen näppäimistöltä.

Jos taksamittarijärjestelmällä on datayhteys keskukseseen, tarkistaminen tapahtuu siellä sijaitsevaan tietokantaan vertaamalla. Jos datayhteys ei ole jostain syystä käytettävissä, mittari varmistaa maksupäätteen korttipohjatiedostosta, että autoilija vastaanottaa kyseistä korttityyppiä. Tällöin maksupäätte kysyy, halutaanko kortti ottaa vastaan vaikka sulkulistatarkistusta ei ole tehty. Vastuu kortin vastaanottamisesta on tällöin kuljettajalla.

Huomaa: Korttia vastaanottaessasi tarkista aina visuaalisesti, että kortti on kelvollinen maksuväline.

- ▶ Tarkista kortti aina KASSA -tilassa maksua vastaanottaessasi. Voit tehdä tarkistuksen myös etukäteen mittarin ollessa VAPAA -tilassa tai TAKSA -tilassa.

5.2.2 Maksupäätteen käyttö

Kun mittari on KASSA -tilassa tai muussa maksun vastaanottotilassa,

- ▶ Laita kortti kortinlukijaan. Seuraa maksupäätteen näytölle ilmestyviä ohjeita. Maksupäätteestä on olemassa erillinen ohje [Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirja](#), jossa on kuvattu maksutapavalinnat, toiminta erilaisissa poikkeustilanteissa jne.

5.2.3 Palvelurahat korttimaksussa

► Kun asiakas ilmoittaa lopullisen summan etukäteen ennen kuljettajan kuitin tulostamista,

1. Syötä summa
 - a) Koodilla **40E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**RAESU**] ja painamalla **E**.
2. Vedä kortti maksupäätteen läpi.
Näin palveluraha tulostuu kuljettajan ja asiakkaan kuittiin.

5.3 Laskutus

Laskutustapoja on kolme:

- Yhtiölaskutus. Tilausvälitysyhtiö huolehtii laskutuksesta.
- Oma laskutus. Autoilija/yrittäjä huolehtii itse laskutuksesta.
- Kela-laskutus. Lasku lähtee Kelalle.

5.3.1 Yhtiölaskutus

Katso *Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirjasta*.

5.3.2 Oma laskutus

Katso *Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirjasta*.

5.3.3 Kela-laskutus

Katso *Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirjasta*.

5.4 Muu maksu

Muu maksu tehdään SAGEM -päätteen myyntitoiminnosta.

Huomaa: Tämä toiminto ei päivitä taksamittarin rekisteriä. Muu maksu on huomioitava erikseen kirjanpidossa.

6. Maksun muuttaminen ja jakaminen

6.1 Yleistä

Mittarin laskema hinta ja asiakkaan maksama hinta ovat eri käsitteitä, vaikka autoilija pyrkii saamaan vähintään mittarin laskeman rahan. Jos maksu jää kokonaan saamatta, vastaava summa lasketaan hukka-ajoihin. Jos maksettu summa on pienempi kuin mittarin laskema kyydin hinta, erotus lasketaan alennuksiksi. Jos maksettu summa on suurempi kuin kyydin hinta, erotus lasketaan tipeiksi eli ekstroiksi.

Kyyti voidaan maksaa myös useammassa erässä (katso tarkemmin kappaleesta [Jaettu maksu](#).) Eri maksuosuuksien välillä voidaan jatkaa kyytiä. Aina kun kyydistä maksetaan osa, mittarin laskemaa hintaa vähennetään maksetulla osuudella ja laskentaa jatketaan tästä uudesta alemmasta hinnasta.

Kukin maksu tai maksuosuus voidaan maksaa joko käteisellä, kortilla tai se voidaan laskuttaa.

Maksuihin voi sisältyä myös omavastuuosuuksia. Tämä tarkoittaa sitä, että kyyditettävä maksaa itse osan matkasta ja loput joku muu, esim. sosiaalitoimisto. Omavastuuosuuden maksamisessa on kyse myös maksun jakamisesta. Omavastuun määrä syötetään joko käsin tai se saadaan kortilta. Katso lisätietoja kappaleesta [Omavastuu](#).

Käsin syötetty omavastuuosuus noudattaa täsmälleen samaa logiikkaa kuin jaettu maksu sillä erotuksella, että omavastuuosuus merkitään omavastuuosuudeksi kuitteihin ja raportteihin ja sitä seuraavaan maksuun tulee merkintä aiemmin maksetusta maksuosuudesta.

6.2 Maksun muuttaminen

- ▶ Jos maksetaan jotain muuta kuin mittarin näyttämä summa, syötä maksu
 - a) Valitsemalla koodi **40E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**MAKSU**] ja painamalla **€**.

Jos maksu on suurempi kuin alkuperäinen summa, erotus lasketaan tipeiksi eli ekstroiksi. Jos maksu on vähemmän, erotus lasketaan alennukseksi.

Esimerkki: Matkan hinta on 54,20 mutta asiakas maksaa siitä 60,00.

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari KASSA -tilassa	= 54.20	Valitse koodi 40E .
Numeroidensyöttötila	MAKS-----	1. Näppäile uusi summa. 2. Paina € .
Mittari odottaa maksamista	Euro = 60.00	Kirjaa maksu.

- ▶ Jos maksun syötössä tapahtui virhe, palaa VAPAA -painikkeella alkuperäiseen tilaan.
- ▶ Jos maksu maksetaan käteisellä, paina **K** -painiketta. Tällöin maksusta tulostuu käteiskuitti ja mittari menee VAPAA -tilaan. Voit myös kirjata maksun korttimaksuna tai maksu voidaan laskuttaa.

Jos kassalla näytössä on mittarin laskema summa, taksanäytössä näkyy kaksi viivaa. Jos näytössä on muutettu summa, näkyy kolme viivaa.

6.3 Prosenttialennus

- ▶ Kirjaa asiakkaalle annettava prosenttialennus kyydin hinnasta
- a) Valitsemalla koodi **48E**, tai
- b) Valitsemalla valikosta [**PROSEN**] ja painamalla **E**.

Esimerkki: Matkan hinta on 30 euroa. Anna asiakkaalle 10 prosentin alennus.

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari KASSA -tilassa	= 32.40	Valitse koodi 48E .
Numeroidensyöttötila	Pr05-----	1. Näppäile alennusprosentti. 2. Paina E .
Mittari odottaa maksamista	Euro = 29.20	Kirjaa maksu.

Laskettu summa pyöristyy lähimpään 10 senttiin. Maksu tapahtuu samoin kuin maksun muuttamisen jälkeen. Tämä on toiminnallisesti muuten sama kuin maksun muuttaminen koodilla **40**, paitsi että mittari laskee uuden summan. Pyöristys näkyy erillisenä rivinä taksikuitissa ja raporteissa.

6.4 Jaettu maksu

Mittarin maksu voidaan jakaa kassalla useamman maksajan kesken. Kunkin matkustajan osuus voidaan antaa joko rahamääränä tai mittariin voidaan syöttää matkustajien lukumäärä, jolloin mittari ehdottaa maksuosuutta.

- ▶ Jaa maksu
- a) Valitsemalla koodi **42E**, tai
- b) Valitsemalla valikosta [**JAEETU**] ja painamalla **E**.

6.4.1 Jako rahamäärällä

Esimerkki: Mittarin maksu on 37,60 ja asiakas haluaa maksaa siitä 10 euroa.

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari KASSA -tilassa	= 37.60	Valitse koodi 42E .
Numeroidensyöttötila	OSA -----	1. Näppäile uusi summa. 2. Paina E .
Mittari odottaa maksamista	Euro = 10.00	Kirjaa maksu.
Mittari KASSA -tilassa	OSA = 27.60	a) Palaa TAKSA -tilaan, tai b) Maksa loput.

Maksun maksaminen tapahtuu kuten maksun muuttamisen yhteydessä. Maksun jälkeen älä kuitenkaan palaa VAPAA -tilaan, vaan pysy KASSA -tilassa. Maksun jälkeen voidaan maksaa lisää maksuosuuksia eikä palata taksalle.

Jos syötetty osuus on suurempi kuin mittarin näyttämä hinta, ylijäämä menee tipeiksi ja mittarin summaksi tulee 0.00.

Jos osa maksusta on maksettu aiemmin pois, lisänäytössä näkyy sekä taksalla että kassalla teksti "OSA" merkinä siitä että osa kyydin hinnasta on jo maksettu.

Esimerkki: [**OSA 3 3.30**] tai [**OSA = 3.30**].

6.4.2 Jako matkustajien määrällä

Matkan jakaminen matkustajien määrällä on täysin tasapuolinen menetelmä vain jos kaikki jäävät samaan aikaan pois tai pois jäävät ovat saman matkan varrella. Periaate on se, että kunkin matkustajan jäädessä pois mittariin syötetään autossa kyseisellä hetkellä olevien matkustajien määrä, jolloin mittari ehdottaa maksuosuutta.

Esimerkki 1: Kyydissä on kolme matkustajaa. Ensimmäisen jäädessä pois mittari näyttää 30 euroa. Kuljettaja syöttää matkustajien määräksi kolme, jolloin mittari ehdottaa ensimmäiselle matkustajalle 30/3 eli 10 euroa (= kolmasosa lähtörahasta ja kolmasosa matkan siihenastisesta hinnasta). Kymmenen euron maksun jälkeen mittarin summaksi tulee 20 euroa. Nyt jos toinenkin matkustaja jäisi pois, tässä tilanteessa summa olisi 20 euroa ja matkustajia 2, eli hänen osuudeksi tulisi 20/2 eli myös 10. Myös viimeisen matkustajan osuudeksi tulisi 10 euroa.

Jos ensimmäisen matkustajan jäädessä pois matka jatkuisikin, loppumatkan kustannukset jakaantuisivat loppujen kahden kesken.

Esimerkki 2: Mittarin maksuna on 37,60 ja matkustajia on kolme.

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari KASSA -tilassa	= 37.60	Valitse koodi 42 .
Numeroidensyöttötila	0SA -----	Paina € .
Numeroidensyöttötila	2PL -----	1. Näppäile matkustajien lukumäärä. 2. Paina € .
Mittari odottaa maksamista	Euro = 12.50	Kirjaa maksu.
Mittari KASSA -tilassa	0SA = 25.10	a) Palaa TAKSA -tilaan, tai b) Kirjaa loput maksut.

6.5 Omavastuu

Omavastuun voi määritellä näppäimistöltä tai sen voi saada asiakkaan kortilta.

- ▶ Kun syötät asiakkaan omavastuun näppäimistöltä,
 - a) Valitse koodi **45€**, tai
 - b) Valitse valikosta [**0NAOSA**] ja paina **€**.

6.5.1 Käsin syötetty omavastuu

Esimerkki: Mittarin maksuna on 37,60 ja asiakas maksaa siitä 10 euroa omavastuuta.

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari KASSA -tilassa	= 37.60	Valitse koodi 45€ .
Numeroidensyöttötila	0NAO -----	1. Näppäile omavastuu. 2. Paina € .
Mittari odottaa maksamista	0NA = 10.00	Kirjaa omavastuu.
Mittari KASSA -tilassa	0SA = 27.60	Kirjaa tai laskuta loput maksut.

Asiakas voi maksaa omavastuun

- käteisellä,
- kortilla, tai
- omavastuu voidaan laskuttaa.

Omavastuumaksun kuittiin kirjautuu tieto siitä, että maksu oli omavastuuosuus. Seuraavaan maksun kuittiin kirjautuu tieto maksetun omavastuun suuruudesta. Nämä tiedot siirtyvät myös jälkikäsitteilyyn.

6.5.2 Käsin syötetty omavastuu jaetussa maksussa

- ▶ Kun syötät käsin omavastuun jaetussa maksussa,
 1. Näppäile koodi **45€**.
 2. Näppäile omavastuun suuruus ja paina **€**.
Tämän jälkeen kirjaa omavastuu kokonaan maksetuksi edellä kuvatulla tavalla.
 3. Näppäile koodi **42€**.
 4. Näppäile summa joka menee yhteiskunnan maksettavaksi ja paina **€**.
Tämän summan asiakas maksaa normaaliin tapaan kortilla tai summa laskutetaan.

6.5.3 Kortilta saatu omavastuu

Jos kortilta saadaan omavastuu, mittari tekee itse automaattisesti maksun jaon. Sen jälkeen omavastuu maksetaan vapaasti valittavalla tavalla (käteinen, kortti tai laskutus). Omavastuun jälkeen loppuosa maksusta menee sille kortille joka alun perin luettiin.

Omavastuuosuus voidaan myös laskuttaa koodeilla **51€** tai **59€**. Katso lisää laskutuksesta [Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirjasta](#) sekä tämän manuaalin kappaleesta [Laskutus](#).

Esimerkki 1: Mittarin maksu on 30 euroa. Kortilta luettu omavastuu 5 euroa maksetaan käteisellä.

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari KASSA -tilassa	= 30.00	Lue omavastuullinen kortti.
Mittari odottaa maksamista	000 = 5.00	Paina K :lla käteismaksuksi.
Mittari odottaa omavastuukuitin talteenottoa	Päälyt	1. Ota omavastuusta kuitti irti tulostimesta. 2. Paina K .
Mittari odottaa kuljettajan kuitin talteenottoa	lyt	1. Ota kuljettajan kuitti päämaksusta irti tulostimesta. 2. Paina K .
Mittari on VAPAA -tilassa.	o 25.00	Ota asiakkaan kuitti päämaksusta irti tulostimesta. Päämaksu näkyy kunnes auto liikkuu tai painat VAPAA -painiketta.

Esimerkki 2: Mittarin maksu on 30 euroa. Kortilta luettu omavastuu 5 euroa maksetaan pankkikortilla.

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari KASSA -tilassa	= 30.00	Lue omavastuullinen kortti.
Mittari odottaa maksamista	000 = 5.00	Lue pankkikortti.
Mittari odottaa kuljettajan kuitin talteenottoa	lyt	Ota kuljettajan kuitti omavastuuosuudesta irti tulostimesta. Jos et saanut tippejä, paina K . Syötä tipit koodilla 40€ .
Mittari odottaa asiakkaan omavastuukuitin talteenottoa	Päälyt	1. Ota asiakkaan kuitti omavastuusta irti tulostimesta. 2. Paina K .
Mittari odottaa kuljettajan kuitin talteenottoa	lyt	1. Ota kuljettajan kuitti päämaksusta irti tulostimesta. 2. Paina paina K .
Mittari on VAPAA -tilassa.	o 25.00	Ota asiakkaan kuitti päämaksusta irti tulostimesta. Päämaksu näkyy kunnes auto liikkuu tai painat VAPAA -painiketta.

Yhdistelmäkortti

Jos pankkikortin tilalla käytetään yhdistelmäkorttia, Sagem -maksupäätte kysyy kortin käyttötapaa.

- ▶ Syötä käyttötapaa maksupäätteeseen. Katso lisätietoja kappaleesta [Korttimaksu](#).

Henkilötunnuksen tarkistaminen

- ▶ Jos näytössä on [HEE] sanan sijasta [HEEU], tarkista matkustajan henkilöllisyys. Kuljettajan kuittiin on varattu paikka henkilötunnukseksi.
- ▶ Kirjoita kynällä henkilötunnuksen neljä viimeisintä merkkiä.

6.5.4 Kortilta saatu omavastuu jaetussa maksussa

- ▶ Kun kirjaat jaetun maksun maksuosuuden omavastuullisella kortilla,
 1. Jaa maksu koodilla **42E**.
 2. Lue omavastuullinen kortti kortinlukulaitteessa.
 3. Menettele samoin kuin jakamattomassa maksussa, paitsi että maksun jälkeen jää KASSA -tilaan.

Esimerkki: Mittarin näyttämä hinta on 100 €. Asiakas haluaa maksaa tästä 40 € ja hänen kortillaan on määritelty omavastuuosuudeksi 5 €.

1. Syötä koodilla **42E** summaksi 40 €.
2. Lue asiakkaan kortti kortinlukulaitteessa.
3. Matkustajan omavastuuksi menee 5 € jonka hän maksaa miten haluaa.
4. Omavastuulliselta kortilta veloitetaan 35 €.
5. Loput 60 € jäävät muiden maksettavaksi.

Omavastuu ei koskaan voi olla suurempi kuin maksettava osuus. Jos näin on, omavastuuosuutta on pienennettävä.

7. Maksun oikaisut

7.1 Yleistä

Maksujen oikaisu tarkoittaa yksittäisten maksutapahtumien oikaisua, ei kyytien. Esimerkiksi kyydistä unohtuneita lisämaksuja ei voi enää jälkikäteen lisätä. Jos sopimusajolle on syötetty väärä summa, sitä ei enää voi muuttaa.

Taksamittariosan laskemiin rahoihin ja lisämaksuihin ei saa puuttua jälkikäteen. Sen sijaan kassakoneosan laskemia rahoja on mahdollista oikaista myöhemmin. Tällöin on meneteltävä kirjanpitosäännösten mukaisesti. Mitään maksuja ei muuteta, vaan ensin virheellinen maksu hyvitetään kokonaan ja sen jälkeen tehdään uusi korjattu maksu, ns. oikaisuerä.

Kun maksu oikaistaan, hyvityksen jälkeen maksetaan oikaisuerä. Tähän oikaisuerään laitetaan alkuperäisessä maksussa olleet kyytiedot liitetiedoiksi jälkikäsitteilyä ja kuittia varten.

Oikaisuja voi tehdä sekä KASSA -tilassa että VAPAA -tilassa. KASSA -tilassa on mahdollista oikaista vain viimeisin maksu. VAPAA -tilassa on mahdollista oikaista yhdeksän viimeisintä maksua.

Myös oikaisuerän voi oikaista, eli oikaisuja voi ketjuttaa rajattomasti.

Joillekin korteille on saatettu asettaa sellaisia rajoituksia, että niillä suoritettuja maksuja ei voi oikaista. Hyvitykset ja oikaisut näkyvät raporteissa.

Oikaisueriä voidaan maksaa myös itsenäisinä tapahtumina ilman hyvitysosuutta. Näitä tarvitaan esimerkiksi silloin kun yksittäinen maksu halutaan muuttaa useammaksi maksuksi jälkikäteen kun jo maksettu maksu halutaankin maksaa omavastuullisella kortilla. Tällaisessa tapauksessa korttilaskutukseen menevä osuus oikaistaan normaalin tapaan ja omavastuuosuus maksetaan erillisenä oikaisueränä.

Esimerkki:

- ▶ Oikaise maksu KASSA -tilassa
- a) Näppäilemällä koodi **321E**, tai
- b) Valitsemalla valikosta [**UorJAU**] ja painamalla **E**.

Tämä oikaisee viimeisimmän maksun.

7.2 Oikaisun koodit

- ▶ Valitse maksun oikaisu
- a) Näppäilemällä koodi ja painamalla **€**, tai
- b) Valitsemalla valikosta ja painamalla **€**.

Oikaisukoodit VAPAA -tilassa

Koodi	Valikko	Oikaistava maksu
321	€orj-1	Viimeisin maksu
322	€orj-2	2. viimeisin maksu
323	€orj-3	3. viimeisin maksu
324	€orj-4	4. viimeisin maksu
325	€orj-5	5. viimeisin maksu
326	€orj-6	6. viimeisin maksu
327	€orj-7	7. viimeisin maksu
328	€orj-8	8. viimeisin maksu
329	€orj-9	9. viimeisin maksu

VAPAA- tilassa mittariin voi syöttää myös itsenäisiä oikaisueriä. Niiden koodit ovat seuraavat:

Koodi	Valikko	Selitys
350	01 EA-0	Oikaisuerä verottomana (ALV 0)
351	01 EA-1	Oikaisuerä henkilökuljetuksen verokannalla (ALV 1)
352	01 EA-2	Oikaisuerä pakettikuljetuksen verokannalla (ALV 2)

7.3 Oikaisun toiminta

Esimerkki 1: Oikaise viimeisin maksu VAPAA -tilassa. Aseta uudeksi summaksi 33 euroa. Summa maksetaan käteisellä.

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari VAPAA -tilassa	o	Näppäile koodi 321E .
Mittari tulostaa tietoja maksusta joka halutaan oikaista. Sen jälkeen se kysyy vahvistusta.	0E P	a) Jos maksu on valittu oikein, paina K . b) Jos maksu ei ole oikein, paina V .
Jos painoit K , mittari tulostaa hyvityskuitin kuljettajalle.	€0, €€,	1. Ota kuljettajan hyvityskuitti irti tulostimesta. 2. Paina K .
Mittari kysyy oikaisuerän verokantaa	ALU 0-1-2	Näppäin 0 = veroton, 1 = henkilökuljetuksen verokanta, 2 = pakettikuljetuksen verokanta, E = sama verokanta kuin alkuperäisessä maksussa
Mittari tulostaa hyvityskuitin asiakkaalle. Sen jälkeen se pyytää uutta summaa	SUNN -----	1. Ota asiakkaan hyvityskuitti irti tulostimesta. 2. Syötä uusi summa. (Oikaisuerä.)
Mittari pyytää oikaisuerän maksamista	Euro € 33.00	Kirjaa maksu käteisellä, kortilla tai laskutuksella.
Mittari tulostaa oikaisuerän kuitin tai kuitit. Palaa VAPAA -tilaan.	o 33.00	Maksu näkyy kunnes painat VAPAA -painiketta tai auto liikkuu.

Esimerkki 2: Tee itsenäinen oikaisuerä käyttäen henkilökuljetusten verokantaa.

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari VAPAA -tilassa	o	Näppäile koodi 351E .
Mittari pyytää summaa	SUNN -----	Syötä summa. (Oikaisuerä.)
Mittari pyytää oikaisuerän maksamista	Euro € 33.00	Kirjaa maksu käteisellä, kortilla tai laskutuksella.
Mittari tulostaa oikaisuerän kuitin tai kuitit. Palaa VAPAA -tilaan.	o 33.00	Maksu näkyy kunnes painat VAPAA -painiketta tai auto liikkuu.

7.3.1 Kuittien tulostus

Maksutavan merkitys

Jos oikaisuerä maksetaan käteisellä, tulostuu vain asiakkaan kuitti. Jos maksutapa on muu, siitä saadaan sekä kuljettajan että asiakkaan kuitti.

Jos paperi loppuu kesken tulostuksen

- ▶ Jos paperi loppuu kesken kuljettajan hyvityskuitin tulostuksen,
 - a) Ota kuitista kopio koodilla **60E**, tai
 - b) Ota kuitista kopio valitsemalla valikosta ja painamalla **E**.

- ▶ Jos paperi loppuu asiakkaan hyvityskuitin tulostuksen aikana,
 1. Palaa summan kyselyn aikana **K**-painikkeella takasin kuittitilaan.
 2. Paina uudelleen **K**.
Asiakaskuitin kopio tulostuu.

Oikaisuerien kuittikopiot

- ▶ Tulosta oikaisuerien kuittikopiot
 - a) Valitsemalla koodi **60E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta ja painamalla **E**.

7.4 Oikaisu ja omavastuu

Jos kyyti on maksettu omavastuullisella kortilla ja se halutaan muuttaa joksikin muuksi, molemmat maksusuudet on oikaistava erikseen.

Esimerkki: Kyydin hinta on 65 euroa ja sen omavastuu on 5 euroa. Tämä maksu maksettiin vahingossa tavallisella pankkikortilla vaikka se piti maksaa omavastuullisella kortilla. Kyseessä on henkilökuljetus. Tee oikaisu heti virheen jälkeen.

1. Näppäile **321E**.
2. Syötä summaksi 60 euroa.
3. Kirjaa tämä summa maksetuksi omavastuullisella kortilla.
Oikaisun yhteydessä kortilla olevaa omavastuuta ei huomioida automaattisesti vielä tässä versiossa.
4. Syötä koodi **351E**.
5. Syötä summaksi 5 euroa.
6. Kirjaa tämä summa maksetuksi vapaasti valitulla maksutavalla.
Jos omavastuu ei ole tiedossa, saat sen näkyviin tulostamalla kortin tiedot printterille.

8. Ajotyypit

8.1 Reittiajo

Reittiajolla tarkoitetaan ennalta sovitun reitin ajamista. Jokaisella reitillä on jokin laskutettava hinta. Tee reittiajon loppulasku reitin ajamisen jälkeen.

Reittiajon aikana voi vastaanottaa maksuja yksittäisiltä matkustajilta.

Loppulasku voi olla

- bruttoperusteinen. Loppulaskuksi tulee reitin hinta vähennettynä matkan aikana kerätyt rahat. tai
- nettoperusteinen. Matkan aikana kerätyt rahat eivät vaikuta loppulaskun suuruuteen.

8.1.1 Reittiajon aloitus

- ▶ Aloita reittiajo
- a) Näppäilemällä **26€**, tai
- b) Valitsemalla valikosta [**Y-rE, t**] ja painamalla **€**.

Esimerkki: Aloita reitti 147.

Selitys	Näyttö	► Toimenpide
Mittari VAPAA -tilassa	0	Näppäile koodi 26€ .
Mittari kysyy reitin numeroa	rE, t _ _ _ _ _	Syötä reitin numero ja paina € .
Mittari on reittiajotilassa. Maksunäyttö alkaa laskea ajettua matkaa 0,1 km tarkkuudella	147 r 0.0	Lähde ajamaan.

8.1.2 Maksu reitin aikana

Esimerkki: Matkustaja maksaa kyydistään 10 euroa, kun reittiä on ajettu 12,1 km.

Selitys	Näyttö	► Toimenpide
Mittari reittiajotilassa	147 r 12.1	Paina T3 .
Mittari pyytää maksua	NAES _ _ _ _ _	Syötä maksu ja paina € .
Mittari näyttää maksua	Euro € 10.00	Kirjaa maksu.
Mittari reittiajotilassa	147 r 12.1	Jatka ajamista.

Maksun voi periä käteisenä, kortilla tai sen voi laskuttaa.

8.1.3 Maksu reitin aikana, hinta taulukosta

Matkan hinta voidaan myös määrittää Matkahuollon kilometritaulukon avulla, joka sijaitsee maksupäätteessä. Tällöin mittari hakee matkan hinnan maksupäätteessä olevasta kilometritaulukosta automaattisesti ajettun matkan perusteella.

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari reittiajotilassa	147 r 12.1	Paina T2 .
Mittari pyytää matkaa	EN	Syötä se matka jonka matkustaja oli kyydissä kokonaisina kilometreinä, ja paina € .
Mittari kysyy onko aikuinen vai lapsi	A1-L2	a) Paina T1 tai 1 jos aikuinen. b) Paina T2 tai 2 jos lapsi.
Mittari näyttää maksua	€uro € 5.40	Kirjaa maksu.
Mittari reittiajotilassa	147 r 12.1	Jatka ajamista.

8.1.4 Reittiajon loppulasku

- Saavuttuasi perille mene KASSA -tilaan.

Jos reitin aikana on suoritettu maksuja, mittari kysyy onko reitti brutto- vai nettotyyppeä. Jos maksuja ei ole ollut, tämä kysymys ei ilmesty näytölle. Sen jälkeen mittari pyytää reitin hintaa ja maksajatietoja.

Esimerkki:

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari reittiajotilassa	147 r 84.6	Paina K .
Mittari kysyy onko brutto vai netto	b 1-n2	a) Paina T1 tai 1 jos brutto. b) Paina T2 tai 2 jos netto.
Mittari pyytää reitin hintaa	Hinta	Syötä hinta ja paina € .
Mittari pyytää maksajaa	NESU	a) Syötä maksaja ja paina € , tai b) Ohita € :llä.
Mittari pyytää kustannuspaikkaa	€USE	a) Syötä kustannuspaikka ja paina € , tai b) Ohita € :llä.
Mittari pyytää asiakasta	ASI A	a) Syötä asiakas ja paina € , tai b) Ohita € :llä.
Mittari tulostaa loppulaskun ja menee vapaalle	o 79.00	Loppulaskun hinta häviää näytöstä kun painat V tai auto lähtee liikkeelle.

8.1.5 Reittiajo omalaskutuksena

Normaalissa reittiajossa [**26**] loppulasku menee sähköisesti laskutuspalveluntarjoajalle. Jos reittiajo halutaan laskuttaa itse, käytä sen sijaan koodia **27**. Toiminta on muuten sama paitsi että laskutuksesta on huolehdittava itse.

- Aloita itse laskutettava reittiajo
 - Näppäilemällä **27€**, tai
 - Valitsemalla valikosta [**0-r€i t**] ja painamalla **€**.

8.2 Sopimusajo

Kyydille voidaan sopia kiinteä hinta. Silloin kyyti ajetaan ns. sopimusajona.

- Aloita sopimusajo
 - Valitsemalla vapaa koodi **25€**, tai
 - Valitsemalla valikosta [**SOPi NU**] ja painamalla **€**.

Sopimusajossa kyydin hinta voidaan sopia joko matkan alussa tai lopussa.

8.2.1 Sopimusajo, hinta alussa

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari VAPAA -tilassa	o	Näppäile koodi 25E .
Mittari pyytää kyydin hintaa	H i n t e _ _ _ _ _	1. Syötä matkan hinta (tässä esim. 15.50). 2. Paina E .
Mittari on sopimusajotilassa	S O P I A 15.50	1. Aja perille. 2. Paina K .
Mittari on KASSA -tilassa	S O P I = 15.50	Kirjaa kyydin maksu käteisenä, kortilla tai laskutuksella.
Mittari on VAPAA -tilassa	o 15.50	Maksu näkyy kunnes auto liikkuu tai painat VAPAA -painiketta.

8.2.2 Sopimusajo, hinta lopussa

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Mittari VAPAA -tilassa	o	Näppäile koodi 25E .
Mittari pyytää kyydin hintaa	H i n t e _ _ _ _ _	Paina E .
Mittari on sopimusajotilassa	S O P I A	1. Aja perille. 2. Paina K .
Mittari pyytää kyydin hintaa	H i n t e _ _ _ _ _	1. Syötä matkan hinta (tässä esim. 15.50). 2. Paina E .
Mittari on KASSA -tilassa	S O P I = 15.50	Maksa kyyti käteisellä, kortilla tai laskutuksella.
Mittari on VAPAA -tilassa	o 15.50	Maksu näkyy kunnes auto liikkuu tai painat VAPAA -painiketta.

8.2.3 Toiminnot ajotilan aikana

Sopimusajon ajotilassa on käytettävissä samat toiminnot kuin TAKSA -tilassa. Voit

- lisätä lisämaksuja
- pimentää näytön
- ohjata sisävaloa jne.

Tämän lisäksi sopimusajon aikana on seuraavat lisätoiminnot:

- **T1** sytyttää ja sammuttaa taksivalolaitteen (vain ajotilassa)
- **T2** tuo hetkeksi näyttöön kyydin aikana ajatun matkan sadan metrin tarkkuudella (sekä ajotilassa että KASSA -tilassa).

Katso lisätietoja luvusta [Auton varusteet, laitteet ja muut toiminnot](#).

Sopimusajon kassalla on käytettävissä kaikki samat toiminnot kuin mittariajon kassalla, eli voit:

- jakaa maksun
- muuttaa ALV-prosenttia jne.

► Sopimusajon hintaa voit muuttaa

- a) Näppäilemällä uudelleen **25E**, tai
- b) Valitsemalla valikosta uudelleen [**S O P I N U**] ja painamalla **E**.

Voit ainoastaan nostaa hintaa, et laskea.

8.2.4 Siirtyminen tilasta toiseen

Siirtyminen KASSA -tilasta sopimusajon ajotilaan

- ▶ Kun haluat palata sopimusajon KASSA -tilasta sopimusajon ajotilaan, paina **T1**-painiketta.

Siirtyminen sopimusajosta mittariajoon

- ▶ Voi siirtyä sopimusajosta mittariajoon näppäilemällä halutun taksan koodin numeronäppäimistöltä.
Esimerkki: 2E siirtää kakkostaksalle.

Siirtyminen TAKSA -tilasta sopimusajolle

- ▶ Siirry TAKSA -tilasta sopimusajolle
 - Näppäilemällä koodi **25E**, tai
 - Valitsemalla valikosta [**SOPI NU**] ja painamalla **E**.

Jos kydyssä on sekä taksalla ajoa että sopimusajoa, rekisteröi kyyti sopimusajoksi.

8.3 Hukka-ajo

Jos asiakas ei ilmaannu paikalle tai maksun veloittaminen häneltä ei jostain muusta syystä ole mahdollista, voidaan mittariin kertynyt maksu kirjata hukka-ajoksi.

- ▶ Kirjaa mittariin kertynyt maksu hukka-ajoksi
 - Valitsemalla **49E**, tai
 - Valitsemalla valikosta [**HUKKA**] ja painamalla **E**.

Hukka-ajot eivät nosta kokonaissummaa. Hukka-ajot rekisteröityvät raportteihin erikseen. Näytöltä luettavissa muisteissa ne ovat mukana vähennyksissä.

8.4 Huoltoajo

- ▶ Käynnistä huoltoajo mittarin ollessa suljettuna tai VAPAA -tilassa.
- ▶ Rekisteröi huoltoajot raportteihin
 - Näppäilemällä **24E**, tai
 - Valitsemalla valikosta [**HUOLTO**] ja painamalla **E**.
- ▶ Päätä huoltoajo VAPAA -painikkeella.

Huoltoajoista rekisteröidään sekä kilometrit että aika.

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari VAPAA- tilassa	o	Valitse <ol style="list-style-type: none">Koodi 24E, taiValikosta [HUOLTO] ja paina E.
Huoltoajo käynnissä	12.0 huol to	Huoltoajon lopussa paina V .
Mittari VAPAA- tilassa	o	

Huoltoajon aikana lisänäytössä näkyy ajettu matka sadan metrin tarkkuudella.

8.5 Yksityisajo

Huoltoajokilometrejä lukuun ottamatta kaikki SULJETTU -tilassa ajettut kilometrit lasketaan yksityisajoksi, mutta myös ajovuoron aikana on mahdollista ajaa yksityisajoja.

- ▶ Rekisteröi yksityisajot
 - a) Näppäilemällä **23E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**ONAAJO**] ja painamalla **E**.

- ▶ Lopeta yksityisajo VAPAA -painikkeella.

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari VAPAA - tilassa	□	Valitse a) Koodi 23E , tai b) Valikosta [ONAAJO] ja paina E .
Huoltoajo käynnissä	12.0 ONA-EN	Yksityisajon lopussa paina V .
Mittari VAPAA - tilassa	□	

Yksityisajon aikana lisänäytössä näkyy ajettu matka sadan metrin tarkkuudella.

9. Arvonlisävero

9.1 Arvonlisäverokannan muuttaminen

Mittari käyttää oletusarvona henkilökuljetusten arvonlisäverokantaa. Jos on tarve käyttää muuta verokantaa, muuta se ennen kyydin maksamista.

ALV-kantoja on kolme:

- ALV0 (ulkomaankuljetukset)
 - ALV1 (henkilökuljetukset)
 - ALV2 (tavarakuljetukset).
- Kun haluat ulkomaankuljetusverokannan,
- a) Näppäile KASSA -tilassa koodi **300E**, tai
 - b) Valitse valikosta [**ALU 0**] ja paina **€**.
- Kun haluat tavarakuljetuksen verokannan,
- a) Näppäile koodi **302E**, tai
 - b) Valitse valikosta [**ALU 2**] ja paina **€**.

Esimerkki:

Selitys	Näyttö	► Toimenpide
Mittari KASSA -tilassa	= 73.20	Näppäile koodi 302E .
Verokanta näkyy n. kaksi sekuntia	ALU 2	
Mittari KASSA -tilassa	= 82.70	

Koska mittari laskee verollista hintaa, verokannan muuttaminen vaikuttaa mittarin laskemaan summaan. Sen sijaan sopimusajon maksuun se ei vaikuta.

9.2 Arvonlisäverokannan peruuttaminen

Muutettua arvonlisäveroa ei voi muuttaa takaisin.

- Jos arvonlisäveroa on muutettava,
1. Laita mittari VAPAA -tilaan.
 2. Peruuta maksu.
 3. Muuta arvonlisäverokanta.

9.3 Arvonlisäveron lukeminen näytöltä

Kun näytössä on maksu,

- Näppäile **309E**.
Näyttöön ilmestyy noin kahden sekunnin ajaksi maksuun sisältyvä arvonlisävero euroina ja sentteinä.

10. Auton varusteet, laitteet ja muut toiminnot

10.1 Taksivalolaitteen ohjaaminen

Tila, ajotyyppi	Taksivalolaite päälle/pois päältä
Mittari VAPAA -tilassa	Paina K -painiketta.
Reittiajo	Paina T1 -painiketta.
Sopimusajo (Taksa-ajossa valon on aina sammuksissa.)	Paina T1 -painiketta.

Kun valo on päällä, taksinäytössä näkyy pieni ympyrä [○].

Kun valo on pois päältä, taksinäytössä näkyy viiva [-].

Kun poistut vapaalta, automatiikka ottaa valolaitteen uudelleen hallintaansa.

10.2 Sisävalo

Jos mittari on asennuksen yhteydessä kytketty ohjaamaan auton sisävaloja, sisävalot syttyvät automaattisesti kun mittari laitetaan KASSA -tilaan ja auto on pysähtynyt. Vastaavasti sisävalot sammuvat VAPAA -tilassa automatiikan ohjaamina.

► Kun haluat sytyttää tai sammuttaa sisävalot riippumatta automatiikasta,

a) Valitse koodi **62E**, tai

b) Valitse valikosta [**S-UALO**] ja paina **E**.

Tämä toimii kaikissa mittarin tiloissa, myös silloin kun mittari on suljettuna.

10.3 Maksunäyttö

► Kun mittari on TAKSA -tilassa, voit pimentää näytön ajon ajaksi

a) Näppäilemällä **79E**, tai

b) Valitsemalla valikosta [**PI NEN**] ja painamalla **E**.

Maksunäyttö pimenee mutta mittari laskee edelleen taksa. Taksinäyttö ei pimene.

► Saat maksunäytön uudelleen näkyviin

a) Valitsemalla koodin **79E**, tai

b) Laittamalla mittarin KASSA -tilaan.

Toimintoa käytetään jos asiakas ei halua maksun näkyvän mittarin näytöllä. Näyttö voidaan pimentää myös sopimusajoissa.

10.3.1 Kyydin kilometrit

► Kyydin kilometrit saat KASSA -tilassa näkyviin

a) Näppäilemällä **64E**, tai

b) Valitsemalla valikosta [**EN**] ja painamalla **E**.

Mittari näyttää matkan kilometrejä sadan metrin tarkkuudella parin sekunnin ajan.

Esimerkki: [**EN 23.4**]

10.4 Nopeusmittari

Koska taksamittari on kalibroitu laskemaan matkaa tarkasti, se laskee myös nopeuden tarkasti.

- ▶ Kun haluat nopeusmittarin näyttöön,
 - a) Valitse koodi **69E**, tai
 - b) Valitse valikosta [**nOPEUS**] ja paina **E**.

10.5 Kellonaika

- ▶ Saat kellonajan näkyviin mittarin lisämaksunäyttöön näppäilemällä VAPAA -tilassa koodin **63E**.
- ▶ Poista kellonaika näytöltä toistamalla koodi **63E**.

10.5.1 Kellon säätö

Selitys	Näyttö	▶ Toimenpide
Mittari suljettu	(Näyttö pimeä)	Anna koodi 101E .
Mittarissa kelloaika muodossa TT:HH:SS	2LO A 1235.46	Paina T2 .
Mittari kellonsäätötilassa	ASEE 1235.51	T1 vähentää minuutteja T2 lisää minuutteja T3 nolaa sekunnit V lopettaa säädön

Jos autoon on asennettu Semel CL341 kello, se on tahdistettu GPS satelliittien atomikelloihin aikavyöhyke huomioiden. Jos mittarin kellossa havaitaan virhe, virhettä ei korjata heti, vaan vasta seuraavan vuoron alussa. Jos tämä ei ole mahdollista, voi kelloa säätää jonkin verran myös käsin avaamatta sinettiä.

10.6 Päivämäärä

- ▶ Saat päivämäärän näkyviin mittarin lisämaksunäyttöön näppäilemällä VAPAA -tilassa koodin **630E**.
- ▶ Poista päivämäärä näytöltä toistamalla koodi **630E**.

10.7 Kuitin kopio

- ▶ Tulosta viimeisimmästä kuitista kopio
 - a) Näppäilemällä **60E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**KOPI O**] ja painamalla **E**.

Voit tulostaa kuitin kopion sekä KASSA -tilassa että VAPAA -tilassa. KASSA -tilassa voit tarvita tätä toimintoa jaetuissa maksuissa.

Kopiokuitissa on aina teksti "***KOPIO***". Jos käytät koodia **60** sellaisen maksun jälkeen josta ei ole otettu aiemmin kuittia, kyseisestä maksusta tulostuu kuitti ilman ****KOPIO****-merkintää.

10.8 Mittarin tunnistetietojen vaihtaminen

Selitys	Näyttö	► Toimenpide
Mittari suljettu	(Näytössä ei mitään)	Anna koodi 9001 .
Vaihtotilan aloitus	900 I UAI HEO	Paina E . (V keskeyttää.)
Mittari pyytää salaista koodia jos sille on asetettu arvo	LUPE -----	Syötä avainkoodi.
Mittari pyytää laskutusnumeroa	LAnr -----	Syötä laskutusnumero.
Mittari pyytää LY-tunnuksen alkuosaa	LY-A -----	Syötä Y-tunnuksen 6 ensimmäistä numeroa
Mittari pyytää LY-tunnuksen loppuosaa	LY-L -----	Syötä Y-tunnuksen loput numerot

10.9 Ohjelmaliput

Mittarissa on ohjelmalippuja, joilla voi määritellä mittarin toimintaa. Suurin osa niistä on sellaisia että niiden arvoja voi muuttaa vain asentaja, mutta muutama lippu on autoilijan itsensä päätettävissä. Osa on täysin vapaasi aseteltavissa ja muutamien säätö edellyttää lukkokoodin tietämistä.

Koodi	Näyttö	Selitys	Lukitustaso
601	o L-Uuor	1 = Vuoron lopetuksessa tulostetaan automaattisesti vuororaportti. 0 = Ei automaattitulostusta	Ei lukittu
602	o L-AJOE	1 = Vuoron lopetuksessa tulostetaan automaattisesti ajoerittely 0 = Ei automaattitulostusta	Ei lukittu
609	o EOEVII	1 = Vuororaportissa on joitakin kokonaisuisteja 0 = Ei kokonaisuisteja	Lukittu

10.9.1 Symbolit

Jos taksanäytössä on pieni ykkönen [I], lippu on päällä.

Pieni nolla [o] ilmoittaa, että lippu on pois päältä.

Käännä lippu päälle/pois päältä **T1** -painikkeella.

11. Muistirekisterit

Mittarissa on kaksi sarjaa muistirekistereitä. Toinen nollataan aina vuoron alussa ja toinen laskee kokonaisarvoja alkaen asennuksesta. Muistirekistereitä voit lukea sekä VAPAA -tilassa että SULJETTU -tilassa.

11.1 Vuoromuistien lukeminen

► Vuoromuistit voi lukea kahdella tavalla:

a)

1. Näppäile koodi **70E**.
2. Selaa muisteja **E** -painikkeella.

tai

b)

1. Paina **M** -painiketta.
2. Selaa muisteja **T2** -painikkeella.

11.2 Kokonaismuistien lukeminen

► Kokonaismuistit voi lukea kahdella tavalla:

a)

1. Näppäile koodi **71E**.
2. Selaa muisteja **E** -painikkeella.

tai

b)

1. Paina **M** -painiketta.
2. Selaa muisteja **T3** -painikkeella.

Kaikilla tavoilla näytössä näkyy kyseisen muistirekisterin nimi niin kauan kun selauspainike on alhaalla. Kun lopetat painikkeen painamisen, muistirekisterin numeroarvo ilmestyy näkyviin.

11.3 Luettelo muistirekistereistä

Näyttö painike painettuna	Näyttö painike vapaana	Rekisterin nimi	Huomautus
ԷՕԷ-ԷՈ	ԷՕԷ- A 999999	Kokonaiskilometrit	
ՈԱԷ-ԷՈ	ՈԱԷ- Ե 999999	Maksetut kilometrit	Taksa + sopimusajot + reittiajot
ՕՈԱ-ԷՈ	ՕՈԱ- Ը 999999	Yksityisajot	
ԼձհծօԷ	ԼձհԺ ժ 999999	Lähtöjen kokonaismäärä	
ԷՐՏՏԱ	ԷՐՏՏ E 9999.99	Kokonaiskassa	
ԼԻ ՏձԷ	ԼԻ Տձ F 9999.99	Lisämaksut	Kaikki lisämaksut
ԷտոոԻ Է	Էտոո Ը 9999.99	Työtunnit	Koko aika miinus yksityisajoaika muodossa <i>tunnit.minuutit</i>
ԱոՏԻ Օ	ԱոՏԻ Ի 9999.99	Ansio	Kassa/tunnit
ՅՍՕԷՏՍ	ՅՍՕԷ Յ 9999.99	Juoksu	Kassa/(kokonais_km - yksityis_km)
ՍձհԷոո	ՍձհԷ Լ 9999.99	Vähennykset	Alennukset + hukka-ajot + hyvitykset

12. Raportit

Voit tulostaa mittarista VAPAA -tilassa ja SULJETTU -tilassa erilaisia raportteja joko koodilla tai valikosta valitsemalla. Koodin käyttö on helpointa, mutta myös valikkoa voi käyttää.

Käytä raporttivalikon eteenpäin selaamiseen **T1** -painiketta. Nuoli alas -painike on varattu normaalille käyttövalikolle. Nuoli ylös selaa kumpaakin valikkoa takaisinpäin.

12.1 Raporttityypit, koodit ja valikkotekstit

Koodi	Valikkoteksti	Raporttityyppi
80	Uuoro	Vuororaportti. Jos vuoro on käynnissä, vuoron väliraportti.
81	AJOE	Ajoerittely
93	PurEu	Purkuraportti
89	PARAN	Mittariin asetetut parametrit
91	ALLAYE	Tulostaa kalenterin
86	POEONR	Mittarin kokonaismuistit
82	E-EE	Kuukausiväliraportti. Kuukauden alusta tähän hetkeen.
84	E-Uuos	Vuosiväliraportti. Vuoden alusta tähän hetkeen.
83	EUUEAU	Edellisen kuukauden raportti
85	Uuosi	Edellisen vuoden raportti
97	ONAJAE	Omavalintaisen jakson raportti
801	UU-1	Edellisen vuoron raportti
811	AJOE-1	Edellisen vuoron ajoerittely
802	UU-2	2. vanha vuororaportti
812	AJOE-2	2. vanha ajoerittely
803	UU-3	3. vanha vuororaportti
813	AJOE-3	3. vanha ajoerittely
804	UU-4	4. vanha vuororaportti
814	AJOE-4	4. vanha ajoerittely
98	CONLE	Pyytää comlinkkiä tulostamaan mittarin kirjoittimelle tietonsa

Huomaa: Mitään pidemmän ajanjakson raporttia ei katkaista kesken vuoron. Jos esimerkiksi vuoro alkoi 31.1. klo 20:00 ja loppui 1.2. klo 4:00, tammikuun raportin loppuhetki on 1.2. klo 4:00. Helmikuun raportti alkaa 1.2. klo 4:00. Jos auton akku on ollut irti kuukauden tai vuoden vaihtuessa, myös tämä seikka vaikuttaa raporttijaksoon.

Omavalintaisen jakson raportti määräytyy edellisestä omavalintaisesta raportista nykyhetkeen.

12.2 Raportin tulostus

Raportin tulostuksessa mittari kysyy aluksi kuukautta ja vuotta [EUUU]. Syötä kuukausi ja vuosi josta alkaen haluat tulostaa raportteja. Jos ohitat sen **E** -painikkeella, kuluva kuukausi tulee alkukohdaksi. Sen jälkeen jokainen **E**:n painallus tulostaa seuraavan raportin.

13. Lukitukset

Kokonaismuistit ja osa raporteista voivat olla sivullisilta lukittuja. Jos yrität lukea lukittuja muisteja tai lukittua raporttia, mittari kysyy salaista avainkoodia. Tällöin näyttöön ilmestyy teksti [LUKKO], jonka jälkeen sinun on näppäiltävä avainkoodi mittariin päästäksesi lukemaan lukittuja muisteja. Avainkoodi on itsesi valitsema koodi. Avainkoodia voi muuttaa vain jos tietää entisen koodin tai murtaa sinetin. Avattu lukko on auki niin kauan kunnes mittari palautetaan VAPAA - tai SULJETTU -tilaan.

13.1 Lukitustasot

Avainkoodi nolla tarkoittaa, että kaikki muistit ja raportit ovat vapaasti luettavissa ja tulostettavissa. Muussa tapauksessa koodin viimeinen numero määrittelee lukituksen tason seuraavasti:

	Vuoromuistit	Kokonaismuistit	Vuororaportit	Pitkän aikavälin raportit
1		lukittu		lukittu
2				lukittu
3	lukittu	lukittu		lukittu
4	lukittu			lukittu
5	lukittu	lukittu	lukittu	lukittu
6	lukittu		lukittu	lukittu
7	lukittu	lukittu	lukittu	lukittu
8			lukittu	lukittu
9		lukittu	lukittu	lukittu

Käynnissä olevan vuoron vuororaportin voi lukea vuoron aikana riippumatta lukituksesta. Jos mittari on määritelty tulostamaan vuororaportti automaattisesti vuoron loputtua, lukitus ei vaikuta.

13.2 Avaimen muuttaminen

Avaimen muuttaminen kun sinetti on suljettu:

Selitys	Näyttö	► Toimenpide
Mittari suljettu	(Näytössä ei mitään)	Anna koodi 299 .
Avaimenmuuttotila	299 AVAI n	Paina T2, K tai € .
Mittari kysyy vanhaa avainta	LUKKO _ _ _ _ _	Syötä vanha avain.
Mittari pyytää uutta avainta	UUSI _ _ _ _ _	Syötä uusi avain.
Avaimenmuuttotila	299 AVAI n	Paina V .
Mittari suljettu	(Näytössä ei mitään)	

Jos entistä koodia ei ole, vanhan avaimen kysyminen ohitetaan. Avaimen saa näkyviin vain murtamalla sinetin.

14. Koodit ja valikkotekstit eri tiloissa

14.1 Koodit ja valikkotekstit kun mittari on suljettu

Koodi	Teksti valikossa	Selitys
21	ALVU	Vuoron aloitus
24	HUOLTO	Huoltoajo
62	S-VALO	Sisävalo päälle/pois
70	U-NUI S	Vuoromuistien luku
71	V-NUI S	Kokonaismuistien luku
69	NOPEUS	Nopeusmittari
63	KELLO	Kello lisänäyttöön päälle/pois
630	PUN	Päivämäärä lisänäyttöön päälle/pois
2199	OFF-LI	Off line vuoron aloitus
2000	ASETUS	Parametriasetukset

14.2 Koodit ja valikkotekstit VAPAA -tilassa

Koodi	Teksti valikossa	Selitys
15	EILAUS	Tilausnumero
16	AJOLUOKKA	Ajoluokka
29	TAUKO	Tauko (Lepo)
25	SOPIMUS	Sopimusajo
26	Y-REI T	Yhtiölaskutettava reittiajo
27	O-REI T	Omalaskutusreittiajo
22	LOPPU	Vuoron lopetus
62	S-VALO	Sisävalo päälle/pois
60	EDELLINEN KUITIN KOPIO	Edellisen kuitin kopio
24	HUOLTO	Huoltoajo
23	YKSITYISAJO	Yksityisajo (oma ajo)
50	EI KÄYTÖSSÄ	Ei käytössä
70	U-NUI S	Vuoromuistien luku
71	V-NUI S	Kokonaismuistien luku
69	NOPEUS	Nopeusmittari
63	KELLO	Kello lisänäyttöön päälle/pois
630	PUN	Päivämäärä lisänäyttöön päälle/pois
321	KORJ-1	Viimeisimmän maksun oikaisu (korjaus)
322	KORJ-2	2. viimeisimmän maksun oikaisu (korjaus)
323	KORJ-3	3. viimeisimmän maksun oikaisu (korjaus)
324	KORJ-4	4. viimeisimmän maksun oikaisu (korjaus)
325	KORJ-5	5. viimeisimmän maksun oikaisu (korjaus)
326	KORJ-6	6. viimeisimmän maksun oikaisu (korjaus)
327	KORJ-7	7. viimeisimmän maksun oikaisu (korjaus)
328	KORJ-8	8. viimeisimmän maksun oikaisu (korjaus)
329	KORJ-9	9. viimeisimmän maksun oikaisu (korjaus)
350	OIKAISUERÄ VEROTTOMANA (ALV 0)	Oikaisuerä verottomana (ALV 0)
351	OIKAISUERÄ HENKILÖKULJETUKSEN VEROKANNALLA (ALV 1)	Oikaisuerä henkilökuljetuksen verokannalla (ALV 1)
352	OIKAISUERÄ PAKETTIKULJETUKSEN VEROKANNALLA (ALV 2)	Oikaisuerä pakettikuljetuksen verokannalla (ALV 2)

Kun mittari on suljettu tai VAPAA -tilassa, kaikki parametriasetusten koodit ovat myös aktiivisia.

14.3 Koodit ja valikkotekstit TAKSA -tilassa

Koodi	Teksti valikossa	Selitys
25	SOPU	Siirry sopimusajoon
36	EnnAKU	Ennakkotilausmaksu
31	LAUAKA	Lisämaksu isokokoisesta tavarasta tai koirasta
38	LEntoK	Lentokenttälisä
35	PAARit	Paarien noutolisä
72	OdotaK	Odotusaika
79	PI NENN	Näytön pimennys
62	S-UALO	Sisävalo päälle/pois

14.4 Koodit ja valikkotekstit KASSA -tilassa

Koodi	Teksti valikossa	Selitys
302	ALU 2	Tavarakuljetusten arvonlisävero
300	ALU 0	Veroton kuljetus
16	AJOLUO	Ajoluokka
42	JAETTU	Jaettu maksu
40	NAKUSU	Maksu (muun kuin mittarin laskema)
48	PROSEn	Prosenttialennus
(51) ei käytössä	Y-LASK	Käytetään SAGEMin kautta
(59) ei käytössä	O-LASK	Oma laskutus
(46) ei käytössä	E-LASK	Kela-laskutus
25	SOPU	Muuta sopimusajoksi tai muuta sopimuksen hintaa
49	HUKKA	Hukka-ajo
62	S-UALO	Sisävalo päälle/pois
37	APULI S	Avustuslisä
39	LISÄK	Lisämaksu. Kirjoita lisämaksun aihe kuitille käsin.
45	ONARSA	Omavastuun syöttö
64	KA	Kyydin kilometrit sadan metrin tarkkuudella (0.1 km)
309	ALU	ALV näytölle (euroina ja sentteinä)
60	KOPI O	Kuitin kopio
321	KORJAU	Viimeisimmän maksun oikaisu

14.5 Koodit ja valikkotekstit tippien syöttötilassa kuljettajan kuitin jälkeen

Koodi	Teksti valikossa	Selitys
40	MAKSU	Maksun muuttaminen
62	S-VALO	Sisävalo päälle/pois
60	KOPI O	Edellisen kuitin kopio

14.6 Koodit ja valikkotekstit reittiajossa

Koodi	Teksti valikossa	Selitys
40	MAKSU	Syötä maksu (Sama kuin T3)
47	MAKKA	Syötä matka (Sama kuin T2)
79	PI NENN	Näytön pimennys
62	S-VALO	Sisävalo päälle/pois
67	KATTOVALO	Kattovalo päälle/pois (Sama kuin T1)
60	KOPI O	Edellisen kuitin kopio

15. Tukipalvelut

Semel autolaitetuki opastaa teknisissä ongelmissa numerossa 0600 17788.
Semel autolaitetuki on avoinna arkisin kello 8 - 16.00.

